

3 Νοεμβρίου, 1995

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΤΕΛΙΟΣ ΧΑΤΖΗΕΛΙΣΣΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΜΕΣΩ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υποθέσεις Αρ. 544/93, 545/93, 595/93, 596/93,
597/93, 599/93, 626/93, 644/93)

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Προσθήκη λόγων ακυρώσεως — Ανάλυση του όλου ζητήματος υπό το φως της νομολογίας — Η εκ των υστέρων έγερση του ακυρωτικού λόγου της μη αιτιολόγησης των εντυπώσεων από την προφορική εξέταση στην κριθείσα περίπτωση έγινε αποδεκτή — Περιστάσεις.

5

[Πέραν των ανωτέρω τίτλων η απόφαση του Δικαστηρίου διαβάζεται ως σύνολο.]

Οι αιτήσεις εγκρίνονται.

10

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Γιάννη v. Αναπληρωτή Εφόρου Μηχανοκινήτων Οχημάτων κ.ά.
(1995) 3 Α.Α.Δ. 334,

15

Δημοκρατία v. Lion Insurance Agency Ltd. (1995) 3 Α.Α.Δ. 338,

Sait Electronic S.A. v. Του Πλοίου "DOMINIQUE" και Άλλων
(1992) 1 Α.Α.Δ. 264,

20

Cyprus Flour Mills Co. Ltd and Another v. Republic (1973) 3 C.L.R. 690,

Δημοκρατία κ.ά. v. Αναστασιάδου-Vantiegheem (1995) 3 Α.Α.Δ. 119.

Αιτήσεις.

Αιτήσεις σε προσφυγές με τις οποίες οι αιτητές ζητούν τροποποίηση των προσφυγών τους.

5

Κ. Ευσταθίου, για τους Αιτητές στις Υποθέσεις Αρ. 544/93 & 545/93.

10

Α. Γεωργίου, για τους Αιτητές στις Υποθέσεις Αρ. 595/93, 596/93, 597/93 και 644/93.

Λ. Κληρίδης, για την Αιτήτρια στην Υπόθεση Αρ. 599/93.

15

Γ. Γεωργίου, για τον Αιτητή στην Υπόθεση Αρ. 626/93.

Γ. Στυλιανίδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

20

Α. Δράκος, για το Ενδιαφερόμενο πρόσωπο Ε. Παπασταύρου.

Α. Σ. Αγγελίδης, για το Ενδιαφερόμενο πρόσωπο Π. Παναγιώτου.

Cur. adv. vult.

25

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Την ένσταση των καθ' ων η αίτηση πως το θέμα της αιτιολόγησης των εντυπώσεων από την προφορική εξέταση που διεξήγαγαν η Συμβουλευτική Επιτροπή και η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας δεν καλύπτεται από τους νομικούς λόγους που προβλήθηκαν στις προσφυγές, ακολούθησαν αναβολή των διευκρινίσεων και αιτήσεις για τροποποίηση. Οι καθ' ων η αίτηση και τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα προτείνουν την απόρριψή τους γιατί η εισαγωγή του νέου θέματος θα αναμόρφωνε ριζικά τη βάση της προσφυγής, γιατί προβλήθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση και γιατί η τροποποίηση θα συνεπαγόταν επανακρόαση που θα έπληττε το συνταγματικό δικαίωμα για διεξαγωγή της δίκης μέσα σε εύλογο χρόνο. Παρέπεμψαν στις υποθέσεις *Σπύρος Γιάννη ν. Αναπληρωτή Εφόρου Μηχανοκινήτων Οχημάτων κ.ά.* (1995) 3 Α.Α.Δ. 334, και *Κυπριακή Δημοκρατία ν. Lion Insurance Agency Ltd* (1995) 3 Α.Α.Δ. 338 που αφορούσαν σε αιτήσεις για τροποποίηση των λόγων έφεσης και στην υπόθεση *Sait Electronic S.A. ν. Του Πλοίου "Dominique" και Άλλων* (1992) 1 Α.Α.Δ. 264, που αφορούσε σε αίτηση για τροποποίηση κλητηρίου εντάλματος.

40

Οι αιτητές επισημαίνουν πως το θέμα εδράζεται σε γεγονότα παραδεκτά τα οποία ήδη βρίσκονται ενώπιον του Δικαστηρίου, επικαλούνται το γεγονός ότι αυτά τα γεγονότα δεν τους ήταν γνωστά κατά το χρόνο της καταχώρισης των προσφυγών και αρνούνται ότι η έγκριση της τροποποίησης θα προκαλούσε καθυστέρηση. Αναφέρονται σε καθυστέρηση των ίδιων των καθ' ων η αίτηση που μάλιστα αφορούσε και στην καταχώριση και επίδοση των ίδιων των πρακτικών της Συμβουλευτικής Επιτροπής, ως παραρτήματος της ένστασής τους, και επικαλούνται την ευρεία διακριτική εξουσία του Δικαστηρίου στο πλαίσιο του εξεταστικού συστήματος που διέπει την αναθεωρητική δικαιοδοσία. Τελικά, αρνούνται ότι η τροποποίηση θα συνιστούσε ριζική αναμόρφωση της βάσης της υπόθεσής τους.

Όμοιο αίτημα, ως προς το περιεχόμενο του και ως προς το χρόνο της έγερσής του, εξετάστηκε και εγκρίθηκε από τον Πρόεδρο Τριανταφυλλίδη στην υπόθεση *Cyprus Flour Mills Co. Ltd and Another v. Republic* (1973) 3 C.L.R. 690. Στην υπόθεση εκείνη, μετά από αναφορά στην προσέγγιση του θέματος στην Ελλάδα και στην Γαλλία, προσδιορίστηκε ως εξής η κρατούσα πρακτική στην Κύπρο.

"In Cyprus the established practice seems to be that, in a proper case and subject to the necessary safeguards for the protection of the other side, additional grounds or reasons for annulment are allowed to be put forward in the course of the proceedings in a recourse "as the justice of the case may require"; this practice has developed in accordance, largely, with rule 19 of the Supreme Constitutional Court Rules; and there does not exist here any prescribed by legislation time-limit after which additional reasons or grounds cannot be advanced".

Κλίνω και στην παρούσα υπόθεση προς την κατεύθυνση της άσκησης της διακριτικής μου εξουσίας υπέρ της έγκρισης των αιτήσεων. Ο παράγοντας του χρόνου αλλά και του σταδίου υποβολής τέτοιας αίτησης είναι σχετικός αλλά πρέπει να εκτιμάται στο πλαίσιο του συνόλου των περιστατικών. Οι προσφυγές καταχωρίστηκαν τον Ιούλιο του 1993 αλλά χρειάστηκαν μήνες μέχρι την επίδοσή τους στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα και το κυριότερο, περισσότερο από επτά μήνες για την καταχώριση της αγόρευσης των καθ' ων η αίτηση. Επιπλέον, όπως έχει διαφανεί, τα πρακτικά της Συμβουλευτικής Επιτροπής καταχωρίστηκαν και επιδόθηκαν μετά το Φεβρουάριο του 1994, σε ημερομηνία απροσδιόριστη. Η στάση όλων των μερών ήταν σταθερά συναι-

5 νετική καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας και μου φαίνεται πως οι αιτητές θα αφήνονταν με δικαιολογημένο αίσθημα αδικίας αν τώρα ορθωνόταν ως ανυπέρβλητο εμπόδιο ο χρόνος που παρήλθε. Στο πλαίσιο των γεγονότων της παρούσας υπόθεσης
10 δε νομίζω ότι δικαιολογείται η άποψη πως η παροχή δυνατότητας για συζήτηση του εντελώς συγκεκριμένου λόγου που προσδιορίστηκε θα προκαλέσει καθυστέρηση τέτοια ώστε να τίθεται ζήτημα παραβίασης του δικαιώματος για εκδίκαση μέσα σε εύλογο χρόνο. Πολύ λιγότερο αφού ως προς τις αρχές που το διέπουν η νομολογία είναι ευθυγραμμισμένη (βλ. *Κυπριακή Δημοκρατία και Άλλος v. Ιωάννα Αναστασιάδου-Vantieghe* (1995) 3 Α.Α.Δ. 119), όλα δε τα γεγονότα ήδη βρίσκονται ενώπιον του Δικαστηρίου. Οι αποφάσεις με τις οποίες απορρίφθηκαν αιτήσεις για τροποποίηση των λόγων έφεσης αναφέρονταν μεν στον παράγοντα της καθυστέρησης αλλά σε συνάρτηση προς το γεγονός ότι το θέμα, όπως είχε εγερθεί, αφορούσε σε παρέκκλιση από τους θεσμούς. Δεν τίθεται εδώ τέτοιο θέμα και ήδη έχω σημειώσει και τα ιδιαίτερα περιστατικά της παρούσας υπόθεσης αναφορικά με την εξέλιξη της διαδικασίας. Εξάλλου, στην υπόθεση *Sait Electronic* (ανωτέρω) η οποία μάλιστα αφορούσε σε αίτηση για τροποποίηση στο πλαίσιο της αστικής δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου, δεν ήταν η καθυστέρηση ως αυτοτελής παράγων που οδήγησε στην απόρριψη της αίτησης. Συζητήθηκε το σύνολο των γεγονότων και το βάρος κατά την τελική κρίση τοποθετήθηκε στο γεγονός ότι μετά την ακρόαση της αγωγής, στο στάδιο των αγορεύσεων τέθηκε ζήτημα τροποποίησης η οποία θα αναδομούσε την υπόθεση των εναγόντων και θα συνεπαγόταν την προσαγωγή νέας μαρτυρίας. Εξ ου και κατά την ανάλυση της νομολογίας γίνεται αναφορά και σε υποθέσεις στις οποίες, ενόψει των δικών τους περιστατικών, εγκρίθηκαν αιτήσεις για τροποποίηση σε προχωρημένο στάδιο της δίκης αφού δεν θα προκαλείτο ανεπανόρθωτη βλάβη στην άλλη πλευρά.

35 Δεν μπορεί να τίθεται ζήτημα πρόκλησης τέτοιας ή άλλης βλάβης συναρτημένης προς την καθυστέρηση ή τη φύση της τροποποίησης στην παρούσα υπόθεση και δε νομίζω ότι θα ήταν ενδεδειγμένο να αποτραπεί, στο πλαίσιο των περιστατικών, ο πληρέστερος έλεγχος της νομιμότητας της προσβαλλόμενης διοικητικής πράξης πάνω στη βάση των αναντίλεκτων δεδομένων τα
40 οποία, όπως σημείωσα ήδη, βρίσκονται ενώπιον του Δικαστηρίου. Σειρά ισχυρισμών των αιτητών θέτουν υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα της διοικητικής ενέργειας ως προς όλες σχεδόν της εκφάνσεις της και δεν νομίζω ότι η εισαγωγή του πρόσθετου λόγου ακυρότητας τον οποίο συζητούμε συνιστά ριζική αναμόρ-

φωση της βάσης της προσφυγής. Επισημαίνω ότι ήδη εγείρεται από ορισμένους αιτητές ως αιτία ακύρωσης η βαρύτητα που δόθηκε στις εντυπώσεις που αποκομίσθηκαν από τις συνεντεύξεις ή ακόμα και η καθόλου νομιμότητα της διαδικασίας των συνεντεύξεων.

5

Για τους πιο πάνω λόγους οι αιτήσεις εγκρίνονται. Τροποποιημένες προσφυγές μπορούν να καταχωριστούν μέσα σε επτά μέρες η δε υπόθεση επαναορίζεται για περαιτέρω οδηγίες στις 13 Νοεμβρίου 1995 στις 8.45 π.μ.

10

Οι αιτήσεις εγκρίνονται.